

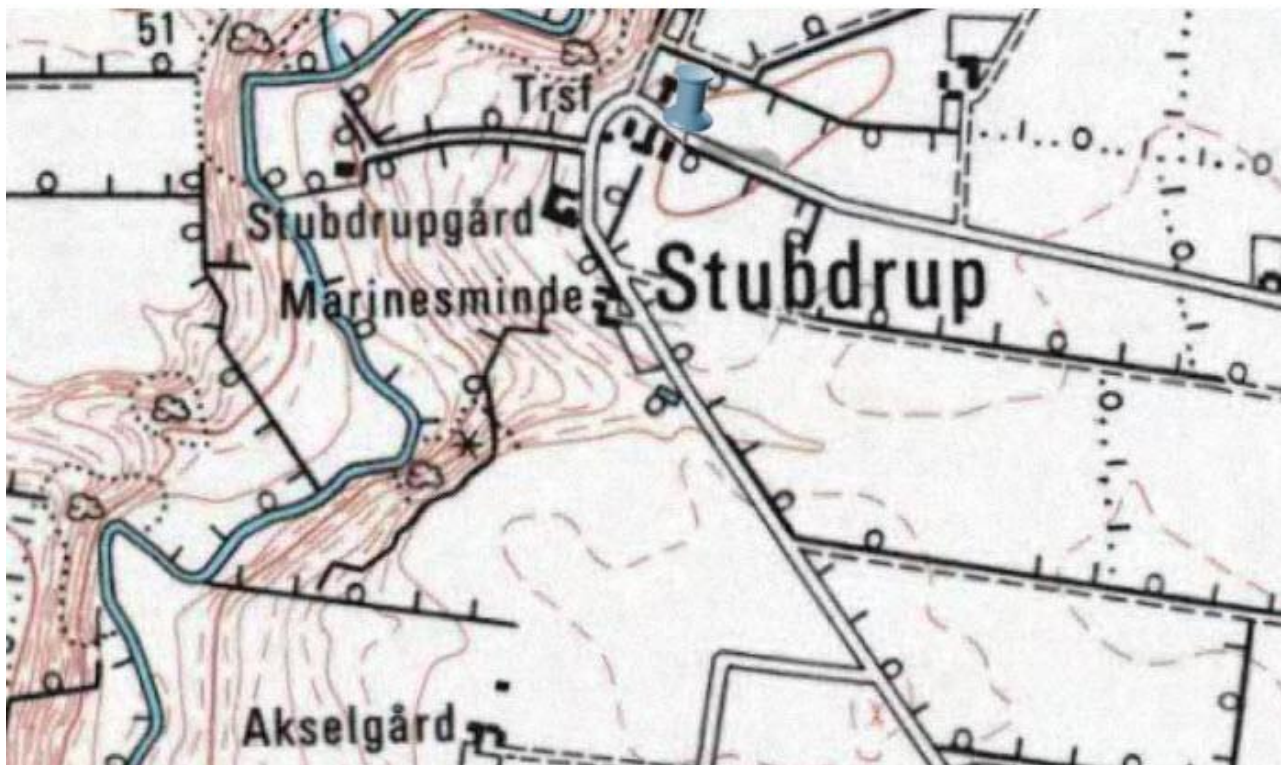
Aktors indlæg

Fremlagt i Commissionen den 7de April 1868
Skau

[Oversigtsbilleder](#)

+ 27

12:57:38 21-05-2014

Som Aktor fremlægger jeg:

A. Ordre fra Københavns Politidirekteur til mig af 24de f. M.

B. Extraktgjenpart af Justitsministeriets Skrivelse af 20de f. M. , heri Aktionsordren.

C. Udskrift af den for den ved Reskript af 21 Feb. 1868 anordnede Undersøgelseskommissions autoriserede Protokol med 24 Bilag, der anføres under den i Forhøret brugte Betegnelse nemlig:

1. Fornævnte allehøjeste Reskript
2. Udskrift af Jerlev Brusk Herreders Fogedprotokol
3. Obduktionsforretningen af 6 Dec. 1867
4. Udskrift af Jerlev Brusk Herreds Fogedprotokol
5. Do. Af samme Herreders Politiprotokol
6. En Straffeliste for Arrestanten Skjødte
7. En Fortegnelse over Indholdet af en fra Søren Skjødte afleveret Pakke – tilligemed dette Indhold, nemlig:
  - 7 (a-ø) en Pakke sammenhæftede Papirer, mest Breve
  - 7 aa. En Bog mærket "Emanuel"

- 7 bb. En do. mærket "Cyprianus"
8. (a-n) 14 sammenhæftede Breve fra Arrestanten Ane Pedersen til Arrestanten Hansen.
9. (a-g) 7 do do fra Arrestanten Skjødte til samme
10. Et brev uden Underskrift eller Dato
- 11 og 12. findes indført i C.
13. Udskrift af Brandforhør ved Jerlev Herred, begyndt d 23de Marts 1861
14. do begyndt d 13 August 1860
- 15 og 16 ere indførte i C
- No 1 -4 ad No 16. 4 Grundrids
17. Udskrift af Brandforhør ved Jerlev Brusk Herred, begyndt d. 31 Marts 1858
(18 er indført i C)
- N 14 ad 18 En skreven Bog i Læderbind
19. En Erklæring fra Distriktslæge Rosenstand af 4 d f.M.
20. En do fra Cand. pharm. Alfred Haastrup af s. D.
(21 – 32 ere indført i C)
33. Udskrift af Veile Kjøbstads Politiprotokol (Forhør 8 f. m.)
(34-35 ere indførte i C.)

Tirsdag Eftermiddag d 3 Dec. f. A. kom der Melding til Jerlev Brusk Herredskontor om, at Husmand Mads Hansen af Stubdrup Mark var fundet Druknet i Vester Nebel Aa i Nærheden af hans Bolig. I Anledning heraf sattes der Dagen efter en Fogedret paa den Afdødes Bopæl i Overværelse af Distriktslægen, der foreløbigt undersøgte Liget og forefandt et rundt Hul, aldeles ligt et Skudskaar i Underlivet, med tilsvarende Hul i den Afdødes Klæder. Den Afdødes Hustru, Arrestantinden Ane Pedersen, forklarede til Protokollen, at Afdøde om Morgenen den 3de Dec. var staaet op Kl 2½ og gaaet ud, at hun en Timestid efter havde bemærket, at han ikke, som hun troede, var ved sit Arbejde, at hun derefter havde vækket sit Søskendebarn, Arrestanten Peder Pedersen Skjødte, der netop logerede i Huset for at hjælpe Afdøde med at bygge en Vognport, og tilligemed ham søgte efter Afdøde, men forgjæves, at Skjødte derpaa, da han ikke kunde arbejde alene, var gaaet hjem, men kommet igjen om Eftermiddagen, og at han da tilligemed Gaardmand Christen Jensen, kaldt Smed, havde fortsat Søgningen og endelig fundet liget i Aaen. Hun antog at Mads havde taget sig selv af Dage, hvortil han oftere skulde have yttret Lyst. En hermed stemmende Forklaring afgaves af de tvende andre ovennævnte Personer, der tilføjede at de havde benyttet en Brandhage til at drage Liget op af Vandet, og at Saaret formentlig ved den Lejlighed var tilføjet med Spidsen af Brandhagen (Bilag C. 2)

Den 6te s. M. foretoges der i Fogedens Overværelse af Stiftfysikus og Distriktslægen en legal Obduktion af Liget (jfr. det senere afgivne "Visum et Repertum"ⁱ, Bilag C. 3) ved hvilken der i den venstre Del af Underlivshulen fandtes en Del Hagl, i Alt 11, samt noget Papir, ligesom der tilhøjre og venstre forfra i det Maven opfyldende Blodkoagelⁱⁱ fandtes Stykker af Tøj. Obducenten erklærede, at Saaret var et absolut dødeligt Skudskaar, at Afdøde dog endnu havde aandet efterat være kommet i Vandet, at Aandedrættet imidlertid havde været svagt og Bevistheden formodenlig borte, at Saaret - afset fra Haglene osv. - ikke kunde være tilføjet med Brandhagen, samt at der efter samtlige Omstændigheder, navnlig ogsaa Skudets Retning, næppe forelaa noget Selvmord.

Under den fortsatte Undersøgelse for Fogedretten og Politiretten blev Peder Skjødte anholdt d 6te (C No 4 p 8) medens Ane Pedersens Afhøring af Lægerne erklæredes utilstedelig paa Grund af hendes højfrugtsommelige Tilstand. (C No 5 p 2). Da hun d 6 Januar efter overstaaet Barsel blev taget i Forhør, afgav hun (C. No 5 p 12 -13, jfr. 12 – 25) en hel ny Forklaring, hvorefter Peder Skjødte, for at bringe hende sammen i Ægteskab med Arrestanten Hansen, hvem hun havde lært at kjende, medens han var Dragon i Kolding, men uden nogen som helst Opmuntring fra hendes Side, ja endog imod hendes udtrykkelige Formaning, skulde have dræbt hendes Mand. At hun tidligere havde afgivet en modsat Forklaring kom af Frygt, idet Skødte havde truet hende og hendes Børn, hvis hun angav ham. Forhøret, der blev fortsat med lange Mellemrum og uden at Undersøgelsen noget Øjeblik synes at være bleven rettet imod Ane Pedersen, medens der end ikke ses at være gjort Skridt til at faa Arrestanten Hansen afhørt, førte imidlertid til Intet, idet Skjødte vedblev sin Benægtelse.

Som følge heraf blev der ved Reskript af 21 Febr d. A. nedsat en speciel Undersøgelseskommission, der begyndte sin Virksomhed d 23 febr paa Arrestanten Hansens Hjemsted. Den 24 de Febr kom denne første Gang i forhør og afgav der en detailleret forklaring (Bilag C. p 5 og følg.), som han senere i det væsentlige er vedblevet (s p 47 og 69), d. 25de Febr tilstod Skjødte (p 13) og d 26. Febr. Ane Pedersen (p 27 ff.) Efter disse Tilstaaelser og de enkelte senere Modifikationer er Sagens Sammenhæng følgende:

Arrestantinden blev i Marts 1861 i en alder af 17 Aar gift med Afdøde, idet hendes Fader efter hendes Forklaring "saagodt som tvang hende dertil" paa Grund af, at Mads ejede 2400 Rd. Skjødnt hun fra først af ikke kunde lide ham, navnlig fordi han var 36 Aar gammel, var deres Ægteskab i Begyndelsen ikke ulykkeligt og navnlig erkjender hun, at Mads Hansens Forhold imod hende stedse var godt. Uagtet dette og uagtet han ogsaa i sandelig Henseende kunde tilfredsstille hende, indlod hun sig i Forhold til andre Mandspersoner, dog endnu uden nogen stærk Følelse fra hendes Side. I Efteraaret 1866 traf hun sammen med Arrestanten Hansen, der dengang var Dragon, paa en Dansebod i Kolding; næste Søndag mødtes de efter Aftale igjen paa en anden Dansebod, hvorefter han fulgte hende paa Vej hjem og havde legemlig Omgang med hende, og senere mødtes de jævnlig og havde legemlig Omgang med hinanden, idet Ane efter sin Forklaring havde fattet virkelig Elskov til Hansen. Dog besøgte denne hende ikke paa hendes Bopæl før d 15 Nov 1866, da han paa Tilbagevejen fra Randers, hvor han havde været forat permitteres, passerede Kolding og ved denne Lejlighed tilbragte et helt Døgn i hendes Hjem fra den ene Morgen til den næste, uden at Mads, "der var noget simpel af Forstand", mærkede hans Nærværelse, skjødnt Ane delte sin Nat mellem dem Begge. Efterat Hansen var rejst til sit Hjem paa Munkebo Mark i Fyen, korresponderede de i nogen Tid. Da han imidlertid havde yttret noget om at bryde Forbindelsen, da den dog ikke kunde føre til Noget, rejste Ane selv 3die Juledag 1866 over til ham og fornyede Forbindelsen, men følte sig ved Afskeden stødt, saa at Forholdet som Følge deraf var aldeles afbrudt lige til Mai 1867. Da hun nemlig ikke kunde glemme Hansen og stadig blev mere og mere kjed af sin Mand, henvendte hun sig ved den nævnte Tid til sit Søskendebarn Peder Skjødte, hvem hun betroede sit Forhold til Hansen og sit Ønske om at blive af med sin Mand. Skjødte, der dengang endnu ikke kjendte Hansen, lovede strax at tage sig af Sagen og tilskrev ham to Breve (af hvilke det ene findes under C. No. 9 a), ifølge hvilke Hansen rejste til Kolding 5 Juni 1867 og fornyede Forbindelsen med Ane samt gjorde Bekjendtskab med Skjødte. Midt i Juli gjorde Ane ham et Gjenbesøg og i Oktbr 1867 saas de sidste Gang før Mordet, idet Hansen, der havde været indkaldt til Tjeneste i Randers, lagde Hjemvejen over Kolding, hvor han først talte med Skjødte og derpaa med ham sent paa Aftenen fulgtes ud til Ane, der blev kaldt op af Sengen og talte med Hansen, medens Skjødte holdt Mads med Selskab saalænge.

Efter Ane Pedersens Forklaring har det nu lige fra de Øieblik hun blev bekjendt med Hansen været hendes Ønske at blive af med sin Mand forat kunne gifte sig med Hansen (p 28). Uagtet hun den 3die Gang de var sammen, vil have fortalt Hansen, at hun var gift, betragtede de sig dog som Kjærestefolk og vare enige om at vente efter hinanden til Mads var død. Dog paastaar hun ikke dengang at have tænkt paa nogen Vold mod Mads, skjøndt hun til Hansen yttrede Haab om, at Mads mulig vilde dø "om 1 – 2 Aar" eller "inden næste Jul", idet hun byggede dette paa, at han havde et svagt Bryst. Men da hun i Mai 1867 henvendte sig til Skjødte om at blive skilt fra sin Mand, var det hende allerede bevidst "at dette ikke kunne ske paa anden Maade end ved at han tog Livet af Mads" (p 30). Efter hendes Forklaring gik Skjødte ogsaa strax ind paa dette, ligesom der under Sammenkomsten med Hansen d 5 Juni blev talt om Planen med at skaffe Mads afvejen, paa en saadan Maade, at Alle efter hendes Mening maa have forstaaet, at han skulde dræbes. Efter Skjødtes Udsagn (p 17) var der dog dengang endnu ikke Tale om at der skulde øves noget Ondt mod Mads, skjøndt han lovede dem sin Hjælp, forat de kunde "komme sammen". Derimod forklarer baade Skjødte og Ane (p 17 og 31), at hun efterat Hansen 5 Juni 1867 var rejst hjem, hyppigt har talt med Skjødte om at rydde Mads afvejen, og at hun navnlig efter sit Besøg hos Hansen i Juli og efter Hansens Besøg hos hende i Oktober 1867 i stedse tiltagende Grad har opmuntret ham og "presset paa ham", at han skulde udføre Gjerningen, ja endog 2-3 ja flere Gange (jfr p 46 – efter Skjødtes Forklaring mindst 20 Gange, p 17 - 18) sendte Mads ind til Skjødte forat denne efter Aftale skulde dræbe ham, naar han fulgte ham hjem, hvilket imidlertid ikke skete, da denne "ikke kunde bestemme sig dertil" (p 18). For Drabet forlangte Skjødte efter hvad Ane forklarer først 100 Rd, men lod sig dog nøje med Løftet om et Sæt Bryllupsklæder samt Madses Klæder, naar han var død; efter Skjødtes Udsagn var der lovet ham 300 Rd af Ane og 200 af Hansen (jfr p 45 – 61). Hvorvidt der har været truffet nogen bestemt Aftale om Drabsmaaden er ikke oplyst (p 46 – 47).

Da Drabet nu saaledes var aftalt, og det kun gjaldt om at finde en bekvem Lejlighed til Udførelsen, fandt Ane paa at indgive Mads Ideen om at lade opføre en Vognport ved hjælp af Skjødte, forat denne saaledes kunde faa Anledning til at komme i Huset og udføre Mordet, om hvis Fuldbyrkelse ved denne Lejlighed der nu blev truffet bestemt Aftale. Under det nævnte Paaskud kom Skjødte altsaa Fredagen d 29 Nov. 1867 over til Mads Hansens Bolig og medbragte en ham tilhørende dobbeltløbet ladt Bøsse samt Krudt og Hagl. Da der ikke den Dag blev Lejlighed til at fuldbyrde Mordet, tog han Bøssen med hjem om Aftenen, men medtog den paany Lørdag Morgen og skjulte den i Tørvehuset baade Lørdag, Søndag og Mandag. Da der heller ikke nu blev noget af Mordet, og da Skjødte og Mads havde aftalt at stjæle et Træ i Paaby Skov til Benyttelse ved Vognporten (p. 47), fandt Ane endelig paa (C. p. 33) at raade dem til at stjæle Træet i en Skov nærmere ved deres Bopæl, for at det, naar Mordet ved denne Lejlighed blev udført, lettere kunde faa Udseende af et Selvmord. Mandag Eftermiddag gik altsaa Skjødte og Mads ud sammen for at udsøge et brugbart Træ, som de skulde stjæle samme Nat; Resten af Eftermiddagen og Aftenen tilbragte de inde i Huset, hvor Ane og Skjødte nu oftere talte om. at Mordet skulde udføres samme Nat, hvilket Mads, der var tunghør, ikke kunde høre; ja endog efterat Mads og Skjødte begge vare gaaede i Seng talte Ane med den Sidste derom ved Sengen. Medens de andre sov blev Ane oppe, dels fordi hun paa Grund af sin frugtsommelige Tilstand ikke kunde sove, men dels ogsaa fordi hun vilde kalde paa Mændene forat de kunde komme ud sammen og Mordet blive udført. Omtrent Kl. 1½ vækkede hun dem, efterat have lavet Kaffe, som de begge drak, idet Skjødte kom en Snaps Brændevin i sin. De gik nu bort samme, uden at Ane, skjøndt hun vidste at Mordet skulde foregaa, følte noget Spor af Fortrydelse eller af Lyst til at holde Mads tilbage (p 34).

Kl var omtrent 2, da Skjødte og Mads forlode Huset, idet Skjødte, der var noget opmuntret til Gjerningen ved det nydte Brændevin, skjønt ikke beskænket, medtog Bøssen under Paaskud af at de mulig kunde træffe nogle Ænder i Aaen. Desuden bar han en Saugⁱⁱⁱ, da deres angivne Formaal jo var at stjæle Træet. Skjødte gik paa højre Side af Mads; Bøssen, der var ladt i begge Løb med Hagl, bar han i venstre Arm, saaat den laa parallelt med Jorden, medens Løbene, fra hvilke Mads var omtrent ¼ Alen borte, pegede lige imod dennes Underliv (p 14 og 42). Da de kom til et Gjærde tæt ved Aaen, spændte Skjødte Hanen paa det venstre Løb, for ved given Lejlighed at fuldbyrde Mordet. Et Øjeblik efter snublede han og faldt over mod Mads. Efter hans første Forklaring (p 13) var det i dette Øjeblik, at han med fuldt Forsæt og i den bestemte Hensigt at dræbe Mads, affyrede Skuddet, idet han, da det var stjernelyst, kunde se at Bøssen pegede lige imod dennes Underliv. I et senere Forhør har han rettet dette derhen, at det ikke var, da han snublede, men umiddelbart efter, at han skjød (p 42). Efter Obduktionsforretningen maa det antages, at Skuddet har truffet Mads lige lodret paa Legemets Axe; hvorledes dette er gaaet til, kan Skjødte ikke forklare anderledes end at enten han eller Mads i Øjeblikket muligens har vendt sig lidt om. Mads sagde ikke Andet end. "Aa, ja, ja" og styrtede derved af sig selv i Aaen, i det Bredderne paa det sted, hvor de gik, vare meget stejle (jfr i det hele Rapporten p 73 – 74 samt Grundridset No 1 ad 16). Skjødte gik derpaa, uden at bekymre sig videre om Mads, hjem til Ane og fortalte hende Gjerningen, idet han, efter hvad hun forklarer, gav hende fuld Besked om hvorledes det var tilgaaet, medens Ane paastaar, at han kun fortalte, at han havde "pirret Mads i Aaen", men ikke at han havde skudt ham, hvilket hun først fik at vide af ham efterat Haglene ved Obduktionsforretningen vare fundne i Liget. De aftalte derpaa hvad de skulde forklare om det Passerede, hvorefter Ane kaldte paa Pigen, for hvem de straks frembragte den samme Fortælling de senere fremkom med for Forhøret. Efterat have spist og drukket, samt prøvet 2 af den myrdedes Frakker og en Vest (p 45) gik Skjødte hjem tidligt om Morgenen, men kom igjen om Middagen, hvorefter Liget blev fundet af ham og Christen Smed, saaledes som alt berettet. Den 12 Dec blev Mads begravet, den 16de gjorde Ane Barsel og den følgende Lørdag – altsaa d 21de – skrev hun det under C. No 10 fremlagte Brev til Hansen, forat han kunde komme over og faa at vide, at hun nu var Mads kvit. Næste Onsdag kom Hansen ogsaa ud til hende og fik, efter hvad Ane paastaar, af hende Underretning om at Mads var myrdet af Skjødte, men erklærede nu at han ikke vilde have mere med den Sag at bestille og at han, hvis han kom i Forhør, vilde paastaa, at han ikke havde vidst at hun var gift,

Det er herefter klart, at Ane er Hovedophavsmanden til den begaaede Forbrydelse, se navnlig hendes bestemte Erkendelse under Konfrontationen p 43 – 44. Det er hende, der i Mai 1867 har henvendt sig til Skjødte med Anmodning om at skilles af med sin Mand, skjøndt hun allerede da "tænkte paa, at det kun kunde ske ved at han tog Livet af Mads" (p 30), hende der efter sin egen Forklaring efter d 5 Juni hyppigt har talt med Skjødte om Forbrydelsen og stadig mere og mere opmuntret og "presset ham" dertil (jfr Skjødtes Forklaring p 13 – 22, hvor hendes Tilskyndelser skildres ved andre stærkere Former), - hende der først gentagne Gange har sendt Manden ind til Skjødte for at myrdes, derefter udklækket Planen om Vognportens Opførelse og endelig Forslaget om den natlige Expedition til Naboens Skov, under hvilken Anslaget fuldbyrdedes, - hende der havde Koldblodighed nok til i Forvejen at beregne, hvorledes Drabet snarest kunde gives Udseende af et Selvmord, - hende der lige til det Yderste har holdt sit lejede Redskab til Gjerningen, opmuntret ham selv i det tunghøre Offers Nærværelse, ja efterat han (Skjødte) var gaaet i Seng, vaaget forat Øjeblikket ikke skulde spildes, vækket dem begge, Morderen og hans Offer, og sendt dem ud uden at en Nerve synes at have skjælvnet hos hende derved. Det fremgaar af Forhøret paa det Klareste, - se f Ex p 16, 18 27, 80-1; – at hun ikke havde nogen Grund til at beklage sig over Manden, men at

denne holdt af hende, bar over med hedes Udsvævelser og i det Hele var et godt, skikkeligt, godmodigt Skrog, med hvem hun kunde faa det aldeles som hun vilde. Det fortjenes derfor at bemærkes, at hun i Oktb 1866 havde oprettet reciprokt^{iv} Testamente med sin Mand, hvilket dog skal være sket paa Anledning fra hans Side og uden at hun dengang tænkte paa at sikkrre sig og Hansen Madses Ejendele efter hans Død (p 81 – 82). Ogsaa efter Gjerningen synes hun at have vist en paafaldende moralsk Sløvhed. Hun skildrer selv sin Stemning, da hun fik Efterretning om Drabet, saaledes at hun var ”baade glad og bedrøvet over det Passerede”; bange for at være alene med Liget var hun ikke, ”det brød hun sig ikke om”. Hun fortryder nok, efter hvad hun har sagt i Forhøret, at hun er kommen af med Mads, men har i øvrigt ikke siden Mordet følt nogen Uro i sin Samvittighed (p 35 – 7). Dommeren giver hende (p 55 – 56) det Vidnedsbyrd, at hun under Forhøret ”næsten ikke har vist Spor af Sindsbevægelse eller Anger over det stedfundne Mord, som hun har omtalt med LigeGYldighed og næsten som en hende uvedkommende Begivenhed”. I høj Grad karakteristisk er det endelig, at hendes Forklaring i Forhøret d 6 Jan, hvor hun falskelig væltede al Skylden paa Skjødte og gjorde sig selv reen, er fremkaldt ved Præstens Forestillinger og den derved fremkaldte Uro i hendes Samvittighed! (p 36). Af *den* Natur var altsaa hendes ”Samvittighedskvaler” – Om hendes Generalia findes Oplysning p 119 – 121, hvorefter hun er født d 18 Juni 1843 og ikke tidligere straffet.

At Skjødte ikke blot fra først af har faaet Opfordring til Drabet fra Ane Pedersen, men ogsaa senere stadigt har været opmuntret, tilskyndet og lokker dertil af hende, er efter det Foranstaaende hævet over al Tvivl. Paa den anden Side synes han at have været et meget villigt Redskab, idet han – der dog aldrig havde haft et ondt Ord med Mads (p 18) men tværtimod levede med ham som om de vare gode Venner (C No. 4 p 5) – strax eller saagodt som strax er gaaet ind på Forslaget og navnlig har været en trofast Mellemand mellem Hansen og Ane. At Udførelsen blev opsat saalænge uagtet de af Ane foranledigede Lejligheder, var vel snarere grundet i Skjødtes Forsigtighed end i hans moralske Betænkelighed. Tværtimod har han med koldblodig Ro givet Tid, afventet det belejlige Øjeblik og da fuldbyrdet Drabet uden at det ses at have kostet ham nogen som helst Overvindelse. At de afhørte Vidner i det Hele har udtalt sig fordelagtigt om hans Forhold (pp 82 – 7, jfr. dog 89) viser, efter hvad der nu er oplyst, kun hvor farlig en Forbryder han har været, eftersom han har kunnet skjule Sandheden saa godt. Om hans Forhold under Forhøret bemærker Dommeren dog (p 56), at han ”næsten fra det første Øjeblik af, da han afgav sin Tilstaaelse, har vist sig i høj Grad bevæget og ofte afgivet sin Forklaring under Hulken og Taarer”, idet det tilføjes, ”at denne Bevægethed vel tildels vistnok stammer fra Frygt for den forestaaende Straf, men dog tillige synes at hidrøre fra virkelig Anger og Fortrydelse, navnlig over Mordet, ligesom han har vist stor Redebonhed til at tilstaa sine Forbrydelser. – Han er født d 27 Jan 1833 og ikke tidligere tiltalte eller straffet undtagen med Vagtarrest for en militair Forseelse (Bilag C No. 5 p 10-11, 19-21, 28). –

Langt mere tvivlsomt er Spørgsmaalet om Arrestanten Hansens Forhold til det begaaede Mord. Han selv forklarer (p 5 jfr 47 og 69), at Ane Pedersen ingensinde har sagt ham at hun var gift med Mads (jfr ogsaa p 2-3, 58, 90, 107-8). Derimod fortalte hun, at hun ved sin Faders Testamente var bundet til den Mand hun levede med, hvorefter han antog, at hun var gift eller skulde giftes med ham; men naar han spurgte hende om det nærmere Forhold, vilde hun ingen Besked give og nægtede kun udtrykkeligt at være gift. Om 2 eller 1 Aar mente Ane at være løst fra dette tvungne Forhold, uden at hun dog antydede, at dette skulde ske paa nogen voldsom Maade. Under sit første Besøg hos Ane d 15 Nov. 1866 bemærkede han vel at Ane og Mads levede og boede sammen og førte Husholdning sammen, men han nægter desuagtet at have vidst eller bestemt troet, at de vare gifte. Ved Anes Besøg hos ham 3die Juledag 1866 forlangte hun et bestemt Svar af ham om han vilde vente paa hende eller ikke, og da Hansen ikke vilde give noget saadant Løfte, naar der

var Noget ivejen for at de kunde komme sammen, sagde hun, at hun inden næste November vilde være "udløst af Sit", hvortil Hansen svarede, at hvis det kun kunde ske ved at hun gjorde en Ulykke enten paa sig selv eller paa Mads, vilde han ikke have dermed at bestille. Nærmere Forklaring om hvad der foranledigede ham til denne Yttring har Arrestanten ikke kunnet eller villet give. – Ved Besøget i Kolding d 5 Juni 1867 traf Hansen først Ane, der gjentog sin Forsikkring om, at hun inden Novbr skulde være "udløst af Sit", men hellerikke nu vilde forklare sin Mening nærmere. Om Aftenen talte alle tre Tiltalte om hvorledes Hansen og Ane kunde komme sammen, og Skjødte yttrede gjentagne Gange, at det skulde han nok sørge for, men paa Hansens Spørgsmaal om hvorledes det skulde ske, svarede han kun, at Hansen skulde være ganske rolig og at han "ikke maatte foragte ham". Hansen lovede "ikke at glemme" Skjødte, naar han kunde "gjøre det ud", derimod var der aldeles ikke Tale om at Skjødte skulde aflive Mads eller at Hansen skulde give Skjødte Noget derfor, og Hansen rejste hjem uden at der blev truffen nogen nærmere Aftale. Ved Anes Besøg hos Hansen i Juli 1867 gjentog hun, at hun ganske sikkert vilde være udløst inden Juletid, ligesom Skjødte, da han og Hansen saas i Kolding i Oktb 1867, gjentog sine Løfter om at han nok skulde klare Hindringerne for at Hansen og Ane kom sammen, saa at dette kunde ske engang i Marts; med Ane faldt dengang ingen anden Samtale end at de nok skulde komme sammen. Han paastaar altsaa at have været aldeles uvidende om, hvad der forestod eller var sket, indtil han i Anledning af det under C. No 10 fremlagte Brev fra Ane (skrevet 21 Dec) sidst i Dcbr 1867 rejste over og besøgte hende. Her fik han først af en Kone ved Navn Christiane, hvem han traf, før han gik ind til Ane, at vide, at Mads baade var død og begravet samt at Ane havde været gift med ham, hvorefter Ane, der laa til Sengs efter sin Nedkomst, meddelte ham det Nærmere uden dog at ville være ved at enten hun eller Skjødte havde nogen Del i Madses Død. Da Christiane antydede, at der nu vel snart skulde være Bryllup, erklærede Hansen strax, at han under de forhaandenværende Omstændigheder (hvorved han sigtede til at Ane tidligere havde været gift) ikke vilde have mere med Ane at bestille. Kort efter rejste han derpaa hjem.

I Modsætning hertil forklarer Ane Pedersen, at hun, allerede tredje Gang de traf sammen, fortalte Hansen at hun var gift med Mads (p 28) og at hun under Hansens første Besøg hos hende d 15 Nov 1866 hele Tiden har omtalt Mads til ham som sin Mand (p 29), medens Skjødte angiver, at det under Samtalen d 5 Juni 1867 vel ikke blev ligefrem udtalt, at det var Ægteskabet mellem Mads og Ane der var de Medtaltalte til Hinder, men at han dog ikke kan tro andet, end at Hansen enten dengang eller i al fald senere maa have vidst at Ane var gift (p 17). Ane eklærer derfor (p 30-1), at de Samtaler, der faldt mellem de tre Tiltalte d 5 Juni 1867 ikke godt kunde forstaas anderledes end at Skjødte skulde dræbe Mads, skjøndt dette ganske vist ikke blev udtrykkeligt omtalt. Efter Skjødtes Forklaring (p 17) var der dog, som det vil erindres, endnu dengang ikke Tale om, at der skulde gøres noget Ondt mod Mads, men højst om at han ved overtroiske Kunster skulde hjælpe dem til at komme sammen (p 44-5); derimod paastaar Skjødte (p 18) at Hansen, der de i Okt. 1867 fulgtes ad ud til Ane, søgte at forlede ham til at skaffe Mads afvejen og tilbød ham 200 Rd derfor, idet det vel ikke ligefrem blev sagt, at Arrestanten skulde dræbe Mads, men Talen dog faldt saaledes, at det ikke kunde forstaas anderledes, og Ane forklarer (p 32) at hun og Hansen ved samme Lejlighed aftalte, at de skulde komme sammen til Marts, og at hun da udtalte sig saaledes, at Hansen nødvendigvis maa have kunnet indse, at det maatte ske ved et Mord paa Mads (jfr ogsaa p 46, hvorved dog bemærkes, at det ikke ses, at der ved den Lejlighed har været ført nogen Samtale mellem alle tre Tiltalte samtidigt). Baade Ane og Skjødte ere iøvrigt enige om, at Mordet paa Mads aldrig med rene Ord er bleven omtalt imellem dem i Hansens Overværelse, og at denne aldrig ligefrem har opmuntret dem dertil (p 71-2).

I Anledning af disse Uoverensstemmelser blev Hansen konfronteret med de andre Tiltalte (p47-9), se ogsaa p 188) uden at derved fremkaldtes nogen væsentlig Forandring enten paa den ene eller den anden Side. Han indrømmede vel, at han saavel ved Juletid 1866, som naar han senere har talt med Skjødte, har tænkt paa, at Skjødte muligvis havde til Hensigt at dræbe Mads, men han tænkte dog ogsaa, at Skjødte, der jo ikke vilde aabenbare sin Planer, kunde bringe dem sammen paa lovlige Maade, skjøndt han ikke kunde angive nogen saadan Maade. Han fastholdt sin Benægtelse af at have opmuntret nogen af de Medtiltalte til at dræbe Mads eller lovet Skjødte Betaling herfor eller endog kun billigede en saadan Gjerning, hvorimod han indrømmer, at han, da han i Oktb 1867 fulgte med Skjødte fra Kolding, har lovet denne at han aldrig skulde glemme hvis han kunde skaffe ham sammen med Ane. – I et senere Forhør (p 70) indrømmer han, at han vel ikke før efter Madses Død har havt Vished om, at denne var gift med Ane, men at han langt tidligere har havt Formodning herom samt om, at det var den Hindring der skulde ryddes afvejen af Skjødte. Han varede ogsaa – som hans Yttring til Ane ved Juletid 1866 viser – allerede dengang Begge for, at hun kunde tænke paa at fremme deres Ægteskab ved at gjøre en Ulykke paa Mads, og hans Mistanke bestyrkes ved at Skjødte aldrig vilde aabenbare, hvorledes han vilde bringe dem sammen. Dog fastholder han, at det ikke har været hans Ønske at fremme Mordet paa Mads, at de Andre aldrig har talt ligefrem herom i hans Nærværelse, og at han oftere har advaret Ane mod at gjøre en Ulykke enten paa sig selv eller paa Mads. Paa den anden side har han baade mundtligt og skriftligt bestyrket Ane og Skjødte i deres Virksomhed og lovet Skjødte, at han vilde paaskjønne ham eller aldrig glemme ham, naar han bragte dem sammen, ligesom han Intet har foretaget sig for at hindre de Medtiltalte i at foretage noget ulovligt imod Mads, men overladt Skjødte, hvorledes han vilde fremme deres Planer, idet han mente, at han alene maatte være ansvarlig for sine Gjerninger.

Efter det Foreliggende maa der nu vel ved Paakjendelsen gaas ud fra, at Mordet paa Mads aldrig med rene Ord er bleven omtalt i Hansens Overværelse, og at denne aldrig ligefrem har opmuntret de Andre til at begaa det, men ikke desto mindre er der formentlig overvejende Grunde til at antage, at han har været fuldkommen vidende om de Andres Mordplaner og har gjort sit til at fremskynde dem, jfr Ane Marie Christensens Vidnedsbyrd (p 108), hvorefter Ane, da hun i Okt. 1867 tog Afsked med ham, yttrede til ham: "nu kommer du ikke igjen før han er død". Nøglen til hans Forhold synes at ligge i hans ovenciterede Yttring "at Skjødte formentlig alene maatte være ansvarlig for sine Gjerninger". Han lader til at have antaget, at naar han hverken selv tog del i Gjerningen eller direkte tilskyndede til den, saa var han angerløs?, om han end nok saa tydeligt havde forudsat den og og nok saameget indirekte medvirket til at faa den bragt istand. At han virkelig skulde have været uvidende om Anes Ægteskab med Mads, er saare lidt troligt, men selv om han taler Sandhed i dette Punkt, saa foreligger dog han egen Tilstaaelse for at han uagtet sin Mistanke om, at Skjødte vilde bringe dem sammen ved at dræbe Mads, og uagtet han ikke kunde tænke sig nogen anden Maade paa hvilken Skjødte skulde kunne ville bevirke dette, ikke blot for alvorligt søgt at forebygge Forbrydelse (Straffelovens § 109^v) men endog direkte har tilskyndet Skjødte ved Løfter og Forestillinger til at "gjøre det ud". Hvad enten hans Mistanke maa forstaas saaledes, at han har anset det for sandsynligt – eller at han kun har anset det for muligt, at de Andre vilde myrde Mads, maa han dog, ved trods sin Mistanke at have tilskyndet dem til at iværksætte deres Planer, anses som den, der eventuelt havde akcepteret de Andres Hensigt og altsaa eventuelt villet Mordet. – Om han Generalia findes Oplysning i C p 122-25. Han er født d 10 Juli 1842 og ikke forhen tiltalt eller straffet.

Jeg antager herefter, at alle tre Arrestanter maa straffes efter Straffelovens § 190^{vi} sammenholdt – for Ane Pedersens og Hansens Vedkommende – med § 52^{vii} i Begyndelsen.

Foruden Mordet paa Mads Hansen har Arrestanten Skjødte derhos begaaet 3 Brandstiftelser og en Krænkelser af Gravfreden – Sammehængen herved er følgende:

Natten mellem d 30te og 31 Mai 1858 (p 113) stak han uden forudgaaende Aftale med Nogen Ild paa et Hus paa Harthe Mark, der tilhørte hans Broder Søren (se p 50 samt C. No 17), paa hvem han var bleven vred uden at han mere kan erindre hvorfor, og hos hvem han dengang opholdt sig tilligemed begge sine Forældre, der var paa Aftægt. Desuden boede i Huset Sørens Kone og hans to smaa Børn. Familien havde, saavidt han husker, den Aften været til Barselskilde og kom sent Hjem, væsentlig senere end han. Da Arrestanten kom hjem og var alene, tog han en Haandfuld Blaar paa Loftet og stak den op i Taget udvendig paa Husets østre Gavl, længst borte fra Sovekamrene, der vare i den østre Ende af Huset. Derefter kom Familien Hjem og gik i Seng med Undtagelse af hans Fader, og derpaa gik Arrestanten ud til det Sted hvor Blaarene vare i Taget, slog ved Hjælp af Fyrstaal og Flintsten Ild i et Stykke Fyrsvamp og fæstede derpaa den brændende Svamp ved Hjælp af en Knappenaal fast i Blaarene. Da han nok antog at det vilde fænge af sig selv, gik han ind og i Seng i samme Værelse som hans Fader, der ogsaa var gaaet til sengs. Dette passerede om Natten maaske Kl 12 eller 1, men han antog at Beboerne endnu ikke vare faldne i Søvn; kort efter stod Huset i lys Lue og udbrændte helt, men der kom ingen Mennesker til Skade, eftersom alle Beboerne omtrent samtidig opdagede Ilden og kom ud af Huset; saagodtsom alt Indbo blev reddet. Efter Branden var Arrestanten behjælpelig med at opbygge Huset igjen, men han paastaar dog, at det ikke var for at faa Arbejde, at han anstiftede Ildbranden; eller at dette i alfald ikke var det eneste Hensyn han tog (p 87). Stedet var assureret for 200 Rd, hvoraf der blev udbetalt 192 Rd (p 78, 115), men Søren led dog Tab, idet kun de 9 Fag af 13 vare assurerede, hvor der brændte for 40 Rd uassureret Indbo; endvidere mistede Arrestantens Fader Indbo og Klæder af Værdi 30 Rd (p 80); begge frafalder Erstatning.

Den anden Brandstiftelse er begaaet d 11 Aug 1860 (p 115 og C. No 14). Peder Teglblænder (Fader til Ane Pedersen) havde nemlig foreslaaet Arrestanten at brænde hans Hus paa Stubdrupmark af for ham, da det var daarligt og raadent (Cp 52). Han skulde da faa Lov til at bygge det op igjen og i Arbejdsloen herfor samt for Brandstiftelsen have 30 Rd. Skjødte gik strax ind herpaa og den samme Nat gik han fra sit Hjem hos sin Broder med Blaar og Ildtøj over til Peder Teglblænders Hus, hvor han stak Blaaret op i Taget paa Stedets nordvestlige Hjørne, antændte et Stk. Fyrsvamp ligesom sidst og fæstede den brændende Svamp i Blaaret og da han nu antog at Stedet nok vilde blive antændt, gik han hjem uden at foretage Noget for at advare Beboerne. Disse, der laa og sov omtrent midt i Huset, maa imidlertid være bleven vækkede i Tide, thi Ingen af dem kom til Skade. Stuehuset nedbrændte helt, hvorimod et isoleret Udhus blev staaende. Skjødte hjalp derefter med Stedets Opførelse og fik efterhaanden sine 50 Rd. Peder Teglblænder er senere død og hans Datter og eneste Arving, Ane, der forklarer (p 63), at en Del af deres Indbo, der ikke var assureret blev brændt eller beskadiget ved Branden, har frafaldet Krav paa Erstatning, ligesom et Fruentimmer Else Cathrine Vind (p 88), der mistede Smaagjenstande af Værdi c. 3 Rd og Murer Peder Jørgensen, der led et Tab af 12-13 Rds Værdi (p 88-9). Foruden de nævnte Personer boede der i Huset to smaa Børn, som det nysnævnte Fruentimmer havde i Pleje. Stedet var assureret for 350 Rd. hvoraf blev udbetalt 343 Rd 48 Sk (p 115).

Den 21/22 Marts 1861 (p 113 samt C. No. 13) har Arrestanten endelig efter Opfordring af Husmand Mads Madsen afbrændt dennes Hus paa Harthemark, med hvilket Madsen var utilfreds fordi det laa i en forkert

Retning, havde en daarlig Overdel og ikke var indrettet indeni efter hans Ønsker. De vare blevne enige om at Branden skulde ske strax efter, uden at Madsen dog vilde vide Tiden bestemt, samt om at Ildpaasættelsen skulde ske i et Skur i det sydøstlige Hjørne, for at Madsen, da Stedet dannede en Vinkel, strax kunde bemærke Ilden. Brandstiftelsen udførte Arrestanten ved, som sædvanligt, at stikke noget Blaar op i Taget paa det anførte Sted og antænde dette Blaar ved med en Knappenaal at hæfte et Stykke tændt Fyrsvamp derved. Derefter gik han sin Vej uden at varsko Beboerne, der kun bestod af Mads, hans Moder og Stedfader, og allerede da han var kommen tilbage til sin Broders Hus kunde han se Madses Hus staa i Flamme. Stedet udbrændte næsten helt, men Beboerne, hvoraf ingen kom til Skade, fik alt Indbo reddet. Arrestanten fik efter Aftale 20 Rd herfor samt Abejde ved Gjenopførelsen. – Rigtigheden heraf er indrømmet af Mads Madsen (p 60-62 jfr 55), der haver taget sig selv af Dage i Arresten (p 64-7). Dog erindrer han ikke, at det var fra ham, at Forslaget om Ildpaasættelsen udgik. I Stedet boede kun Mads Madsen og dennes Moder, der begge maatte forlade Stedet nøgne; Hesten og Køerne blev reddede, men 1 Kalv og 6 Faar indebrændte, ligesom en Del af Indboet, der alt tilhørte Madsen og ikke var assureret, brændte eller blev beskadiget. Hele Udhuset samt Stuehuset paa Ydermurene nær nedbrændte; af Assurancesummen 320 Rd er der udbetalt 267 Rd. Ingen Andre har lidt Tab ved Branden (p 68-9).

Lokaliteterne for de tre Ildpaasættelser er af Arrestanten paaviste paa Stedet (p 74-76 jfr Grundrids No 2-4 ad No 16). Samtlige 3 Huse vare beliggende afsides i flere hundrede Alens Afstand fra andre beboede Bygninger. Arrestanten forklarer derfor (p 107) at han ikke i noget af de ovennævnte Tilfælde har anset Beboernes Liv udsat for Fare. Ved den første Lejlighed forblev han nemlig selv vaagen og vilde have gjort Anskrig, hvis hans Fader ikke var vaagnet, og da han de to andre Steder var kjøbt til Forbrydelsen, antog han at de Vedkommende, som omtrent vidste Tiden, selv vilde passe paa. Det er imidlertid klart, at en natlig Ildpaasættelse paa et straatækt afsides beliggende Hus, hvor Beboerne, ti dels bestaaende af smaa Børn, alle sove, i og for sig maa medføre aabenbar Livsfare for disse, især naar Forbryderen som her ganske rolig gaar bort og overlader det til Tilfældet om de ville reagere itide eller ikke. Det ses ogsaa, at Arrestantens Broder Søren kun med Nød fik reddet Kone og Børn (p 77), ligesom det af det oven Anførte samt Brandforhørene (Bilag C No 13, 14 og 17) er klart, at Beboerne ved alle 3 Lejligheder har været i Fare. Forbrydelsen maa altsaa formentlig henføres under Straffelovens § 280^{viii}.

Af Justitsministeriet paa Landbygningernes Brandforsikkringes Vegne er der nedlagt Paastand om Erstatning af de udbetalte Assurancesummer, respektive 192 Rd, 343 Rd 48 Sk og 267 Rd samt 13 Rd i Taxationsomkostninger, i alt 817 Rd 48 Sk (p 115 og 116). I øvrigt er Erstatning frafaldet.

Med den begaaede Krænkelse af Gravfreden er Sammenhængen følgende (p 55 jfr p 106 og 123):

Arrestanten, der gav sig af med at kvaksalve baade paa Mennesker og Dyr samt desuden med overtroiske Konster (p 95), havde hørt sin Svigermoder omtale, at en vis Kapelmester, der var begravet paa Jordrup Kirkegaard havde faaet Bogen "Cyprianus" med sig i Kisten (p 91-92). Da han ønskede at komme i Besiddelse af denne Bog, med hvilken han troede, at der kunde gjøres Trolddomskonster, begav han sig en Nat i Marts 1863, rimeligvis den 23 eller 24de Marts (p 100 jfr p 116) i Selskab med sin Kone Mariane Christensen, samt medbringende en Spade, hen paa den nævnte Kirkegaard. Her gravede han ned i den Grav, han antog for den rette, indtil han kom til en næsten forraadnet Kiste, i hvilken der imidlertid ingen Bog fandtes. Han kastede da Graven tildels til igjen, hvorefter de gik bort. Efter Konens Paastand (p101-105 samt Bilag C. No. 33) havde Arrestanten ikke meddelt hende, at han vilde hente "Cyprianus" op af Graven, men tværtimod angivet, at han vilde nedgrave de Troldbøger, han var i Besiddelse af, for paa denne Maade

at hæve sin Forbindelse med Djævelen, og det var Grunden, hvorfor hun fulgte med. Medens Arbejdet stod paa, vil hun kun have staaet Vagt. I Graven var iøvrigt ikke nogen Kapelmester, men en Skolelærer Drostrup begravet; ved Gjerningen er der ikke bevirket nogen Skade, som der kunde være Spørgsmaal om at erstatte (p 97), hvorimod Arrestanten maa være strafskyldig efter Straffelovens § 138^{ix}.

I Henhold til alt Ovenstaaende paastaar jeg altsaa at Arrestanten Skjødte anses efter Straffelovens §§ 190. 280 og 158 jfr 62, samt tilpligtes at udrede den ovennævnte Erstatning af 817 Rd 48 Sk. at de tvende andre Arrestanter straffes efter Strl § 190 jfr 52, samt at det paalægges dem alle in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salair til mig.

Saaledes indlades Sagen.

Kjøbenhavn d 7de April 1868

Ærbødigst
Mundt

*Til
den ved Commissorium af 20 Marts d A
nedsatte Commission.*

ⁱ Ligsynsrapport

ⁱⁱ Størknet blod

ⁱⁱⁱ Sav

^{iv} Gensidigt

^v Den, som har erholdt sikker Kundskab om nogen af de i denne Lovs §§ 71, 72, 74 og 85 omhandlede Forbrydelser imod Kongen, Fædrelandet eller Statsforfatningen, og som ikke derom underretter Øvrigheden, skjøndt Saadant kunde skee uden Fare for hans eget eller hans Nærmestes Liv eller Velfærd, skal, dersom Forbrydelsen kommer til Udførelse, straffes med Fængsel eller Statsfængsel eller Forbedringshuusarbeide. - Under de nævnte Betingelser skal og den, som har erholdt sikker Kundskab om noget paatænkt Mord, Røveri eller anden Forbrydelse, hvorved Menneskers Liv udsættes for Fare, straffes med Fængsel eller Forbedringshuusarbeide, naar han ikke gjør, hvad der staaer i hans Magt, for at forebygge Forbrydelsen ved at advare den Person, der er udsat for Fare, eller paa anden efter Omstændighederne hensigtsmæssig Maade, om fornødent ved Anmeldelse til Øvrigheden. - De ovenstaaende Bestemmelser komme dog ikke til Anvendelse paa Børn under 15 Aar, og eiheller blive den Skyldiges Ægtefælle, Sødskende, Slægtninge eller Besvogrede i op- og nedstigende Linie, hans Fosterforældre eller hans Fosterbørn at straffe for undladt Angivelse til Øvrigheden.

^{vi} § 190: Den, som med Overlæg skiller et andet Menneske ved Livet, straffes paa Livet.

^{vii} § 52: Den, der ved Løfter, Trusler eller andre Forestillinger har bestemt en Anden til at begaae en Forbrydelse, skal, dersom denne bliver fuldbyrdet, straffes, som om han selv var Gjerningsmand.

^{viii} Sætter Nogen Ild paa Huus eller Skib, enten det er hans eget eller en Andens, under saadanne Omstændigheder at han maatte indsee, at Andres Liv derved udsattes for aabenbar Fare, eller det skeer for at befordre Oprør, Plyndring eller anden saadan Forstyrrelse af Samfundsordenen eller for at forvolde en udstrakt Ødelæggelse, straffes den Skyldige med Tugthuusarbeide ikke under 8 Aar; dog

---

kan Straffen, hvis Nogen ved Ildebranden omkommer, stige til Livsstraf .
ix§ 138: Den, der gjør sig skyldig i Krænkelse af Gravfreden, straffes, forsaavidt Handlingen ikke efter sin øvrige Beskaffenhed medfører større Straf, med Fængsel.

[Til forsiden](#)